Lietas arhīva Nr. KA06-0053-22/5
ECLI:LV:ZAT:2022:0215.11221069420.4.S

Lieta Nr. 11221069420

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2022.gada 15.februārī

Zemgales apgabaltiesa
tiesnese referente Dace Skrauple
un tiesneši Inga Akmeņlauka un Raimonds Rinčs

apelācijas kārtībā izskatīja rakstveida procesā krimināllietu /pers. D/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 132.panta sakarā ar Rietumzemgales prokuratūras prokurora Jāņa Silicka apelācijas protestu par Zemgales rajona tiesas 2021.gada 20.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 20.oktobra spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 132.panta (noziedzīgs nodarījums [1]) ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 20 dienām, pēc Krimināllikuma 132.panta (noziedzīgs nodarījums [2]) ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 20 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts, piespriestos sodus daļēji saskaitot, īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem 20 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības noteikts ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 2.jūnija spriedumu (Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 24.septembra spriedums), piespriestos sodus daļēji saskaitot, brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem 20 dienām.

Drošības līdzeklis – aizliegums tuvoties noteiktai personai vai vietai atstāts negrozīts.

[2] /pers. D/ notiesāts par to, ka draudējis tīši prettiesiski nonāvēt (slepkavot) un bijis pamats baidīties, ka šie draudi var tikt izpildīti, šādos apstākļos.

2020.gada 6.jūnijā ap plkst.9.45 /pers. D/, atrodoties pagalmā /adrese/, dusmu un aizvainojuma vadīts, tīši, apzinoties savu darbību kaitīgumu, nolūkā iebiedēt ne mazāk kā divas reizes izteica draudus /pers. E/: „Es Tevi, .., uz ielas nositīšu!". /pers. E/ bija pamats baidīties, ka /pers. D/ izteiktos draudus noslepkavot viņu, izpildīs, jo viņai zināma /pers. D/ personība, uzvedība un zināms, ka 2020.gada 18.janvārī viņš bija pārlīdis pāri viņas dzīvesvietas žogam un tīši ar āmuru vairākas reizes sitis un bojājis trīs automašīnas.

Šīs apsūdzētā /pers. D/ darbības Zemgales rajona tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 132.panta.

[2.1] Turklāt /pers. D/ notiesāts par to, ka draudējis tīši prettiesiski nonāvēt (slepkavot), nodarīt smagu miesas bojājumu un bija pamats baidīties, ka šie draudi var tikt izpildīti, šādos apstākļos.

2020.gada 15.jūnijā ap plkst.17.30 /pers. D/, atrodoties pie vārtiem /adrese/, dusmu un aizvainojuma vadīts, tīši, apzinoties savu darbību kaitīgumu, nolūkā iebiedēt /pers. E/ ne mazāk kā divas reizes izteica draudus, ka /pers. E/ cilvēki uz ielas nositīs, un ne mazāk ka vienu reizi izteica draudus, ka /pers. E/ „rokas, kājas atskaldīs". /pers. E/ bija pamats baidīties, ka /pers. D/ izteiktos draudus noslepkavot un nodarīt smagus miesas bojājumus viņai izpildīs, jo viņai zināma /pers. D/ personība, uzvedība un zināms, ka 2020.gada 18.janvārī viņš bija pārlīdis pāri viņas dzīvesvietas žogam un tīši ar āmuru vairākas reizes sitis un bojājis trīs automašīnas.

Šīs apsūdzētā /pers. D/ darbības Zemgales rajona tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 132.panta.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedzis Rietumzemgales prokuratūras prokurors Jānis Silickis, lūdzot atcelt spriedumu daļā par /pers. D/ noteikto galīgā soda mēru.

Prokurors lūdzis saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu noteikt sodu pēc vairākiem spriedumiem, spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot brīvības atņemšanas sodu, kas nav izciests pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma, brīvības atņemšanu uz 8 mēnešiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo un piekto daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 2.jūnija spriedumā piespriesto sodu, galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

[3.1] Prokurors uzskata, ka spriedums atceļams daļā par /pers. D/ noteikto galīgā soda mēru.

Prokurors tiesu debatēs lūdza apsūdzētajam sodu noteikt, pamatojoties arī uz Krimināllikuma 51.pantu, pēc vairākiem spriedumiem, spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienot brīvības atņemšanas sodu, kas nav izciests pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma (/pers. D/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Galīgais sods saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc vairākiem spriedumiem noteikts brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 13 dienām. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 7 mēnešiem. Spriedums stājās spēkā 2020.gada 14.jūnijā).

Zemgales rajona tiesa spriedumā norādīja, ka Krimināllikuma 51.pants noteic soda noteikšanu pēc vairākiem spriedumiem un saskaņā ar panta pirmajā daļā noteikto, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

[3.2] No Sodu reģistra izdrukas redzams, ka /pers. D/ Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu ir izpildījis, proti, pirmās instances tiesas ieskatā soda izciešana tiek sasaistīta ar /pers. D/ pārbaudes laika beigām, nosakot sodu šajā lietā.

Krimināllikuma 55.panta desmitā daļa nosaka, ka, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais sods ir izpildāms un tiesa nosaka sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem.

Gadījumos, kad jauns noziedzīgs nodarījums izdarīts nosacītas notiesāšanas pārbaudes laikā, jāievēro Krimināllikuma 55.panta otrajā un desmitajā daļā noteiktais, ka iepriekš piespriestais sods ir izpildāms un sods nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51. un 52.panta nosacījumiem *(sk. Senāta Krimināllietu departamenta 2008. gada 24. janvāra lēmums lietā SKK - 30/2008 u.c.)*.

[3.3] Zemgales rajona tiesa pamatoti /pers. D/ atzina par vainīgu 2020.gada 15.jūnija noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, proti, Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumā noteiktajā /pers. D/ pārbaudes laikā, līdz ar to tiesai bija pienākums izpildīt brīvības atņemšanas sodu un noteikt sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu.

Ievērojot norādīto, prokurora ieskatā tiesai bija pienākums, pamatojoties uz Krimināllikuma 51.pantu, pēc vairākiem spriedumiem, spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot brīvības atņemšanas sodu, kas nav izciests pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma.

[4] Viedokli par lietas izskatīšanu rakstveida procesā iesniedzis Rietumzemgales prokuratūras prokurors Jānis Silickis, norādot, ka nav noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim, nav iebildumu par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, apelācijas protestu uztur pilnībā, lūdz atcelt spriedumu daļā par /pers. D/ noteikto galīgā soda mēru.

[5] Citi procesa dalībnieki viedokli par apelācijas protestu nav iesnieguši.

Motīvu daļa

[6] Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 1.panta pirmā daļa noteic, ka likuma mērķis ir noteikt tiesisko kārtību Covid-19 infekcijas izplatības laikā, paredzot atbilstošu pasākumu kopumu, kas nodrošina ar sabiedrības veselības un drošības interesēm samērīgu privātpersonu tiesību un pienākumu apjomu un efektīvu valsts un pašvaldību institūciju darbību.

Savukārt 12.panta pirmajā daļā noteikts, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti Kriminālprocesa likumā. Prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar, var izteikt lūgumu, to pamatojot, lietu izskatīt mutvārdu procesā.

Izvērtējusi krimināllietas materiālus, kā arī ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav iesnieguši pamatotus lūgumus par lietas iztiesāšanu mutvārdu procesā, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka apelācijas sūdzību iespējams izskatīt rakstveida procesā.

[7] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Rietumzemgales prokuratūras prokurora Jāņa Silicka apelācijas protests ir daļēji pamatots un apmierināms, Zemgales rajona tiesas 2021.gada 20.oktobra spriedums atceļams daļā par /pers. D/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteikto galīgo sodu un šajā daļā taisāms jauns spriedums. Pārējā daļā spriedums kā likumīgs un pamatots atstājams negrozīts.

[8] Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedums kopumā, izņemot tā atceltajā daļā, atbilst Kriminālprocesa likuma 511. un 512.pantā tiesas spriedumam izvirzītajām prasībām.

Apsūdzētā/pers. D/ vainīgums tam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā apstiprinās ar krimināllietā savāktajiem un novērtētajiem pierādījumiem, pirmās instances tiesas secinājumu pārvērtēšanai nav pamata. Nekādi jauni apstākļi, kas nebūtu bijuši zināmi pirmās instances tiesai, apelācijas instancē neatklājās. Lietā nav konstatēti tādi Kriminālprocesa likuma pārkāpumi, kas varētu liegt tiesai pieņemt pamatotu un likumīgu spriedumu.

Lietā pārbaudīti pierādījumi, tie novērtēti no to pieļaujamības, attiecināmības un ticamības aspektiem, kā to noteic Kriminālprocesa likuma 128.-130.pants.

Konkrētās situācijas juridiskās izvērtēšanas rezultātā pirmās instances tiesas spriedumā izdarītie secinājumi par apsūdzētā vainīgumu tam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atbilst apelācijas instances tiesā pārbaudītiem lietas materiāliem.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgums noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 132.pantā, pilnībā pierādīts ar pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem, analizētajiem un novērtētajiem pierādījumiem. Pirmās instances tiesa motivējusi, kuriem pierādījumiem piešķir ticamību, šo secinājumu pārvērtēšanai apelācijas instances tiesa nesaskata pamatu.

[9] Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. D/, Zemgales rajona tiesa ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus, vērtējusi noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, un motivējusi noteiktā soda veidu un mēru.

[9.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu apsūdzētais /pers. D/ izdarījis divus kriminālpārkāpumus, apdraudot cietušās dzīvības un veselības saglabāšanas intereses. Apsūdzētais kriminālpārkāpumus izdarījis ar tiešu nodomu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. D/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa pamatoti atzinusi, ka apsūdzētais atzinis savu vainu un izdarīto nožēlojis.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1. un 12.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošiem apstākļiem pamatoti atzīti, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, noziedzīgais nodarījums [1] (Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 6.jūnija spriedums, kas stājies spēkā 2017.gada 17.jūnijā), noziedzīgais nodarījums [2] (Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedums, kas stājies spēkā 2020.gada 14.jūnijā), kā arī noziedzīgie nodarījumi izdarīti alkohola ietekmē.

[9.2] Par apsūdzētā personību pirmās instance tiesā noskaidrots, ka viņš ir III grupas invalīds (lietas 62.-63.lapa).

/pers. D/ ir spēkā esoši administratīvie sodi (lietas 73.-74., 127.-130.lapa), agrāk tiesāts:

1) ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 6.jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 55.panta ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 3 gadiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem (lietas 73.-97.,162.-164.lapa);

2) ar Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, 51.panta, 55.panta ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 7 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 13 dienām. Spriedums stājies spēkā 2020.gada 14.jūnijā (lietas 19., 21., 162.-164.lapa);

3) ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 2.jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, 55.panta ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu. Ar Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 24.septembra spriedumu šis spriedums atcelts daļā par Krimināllikuma 55.panta piemērošanu pie soda noteikšanas, spriedums stājies spēkā 2021.gada 8.oktobrī (lietas 141.,159.-161.lapa).

[9.3] Zemgales apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas pamatoti atzītajam, ka īslaicīgs brīvības atņemšanas sods, izciešot to izolācijā no sabiedrības, ir taisnīgs un apsūdzētā nodarījumiem atbilstošs un samērīgs, jo notiesāšana ar nosacītu brīvības atņemšanas sodu apsūdzēto /pers. D/ nav atturējusi no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, kas liecina par viņa nevēlēšanos kritiski izvērtēt savu rīcību un tiesai nerada pārliecību, ka cita, mazāk ierobežojoša soda piemērošana sekmēs soda mērķa sasniegšanu.

Pirmās instances tiesas noteiktais sods ir samērīgs ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumu, raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību. Pamatoti noteikts sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

[10] Tomēr Zemgales rajona tiesa spriedumā nepamatoti atzinusi, ka apsūdzētais /pers. D/ abus šajā kriminālprocesā inkriminētos noziedzīgos nodarījumus izdarījis pirms Zemgales rajona tiesas 2021.gada 2.jūnija sprieduma stāšanās spēkā, un tāpēc galīgo sodu noteikusi saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Prokurora apelācijas protestā pamatoti norādīts, ka pirmās instances tiesai sods bija jānosaka saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc spriedumu kopības, spriedumā noteiktajam sodam daļēji vai pilnīgi pievienojot pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma neizciesto brīvības atņemšanas sodu.

[10.1] Nosacīta soda neizpildīšanas nosacījumi norādīti Krimināllikuma 55.panta otrajā daļā, viens no tiem – notiesātais nedrīkst izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu pārbaudes laikā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais sods ir izpildāms un tiesa nosaka sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem. Apstāklis, ka apsūdzētajam uz jaunā sprieduma taisīšanas brīdi jau pagājis likumā noteiktais sodāmības dzēšanas termiņš, neatceļ iepriekšējā soda juridiskās sekas (skat. *Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2016.gada 11.februāra lēmumu lietā Nr.SKK-45/2016)*.

Apstāklis, ka saskaņā ar Sodu reģistra izdruku /pers. D/ uz pirmās instances tiesas sprieduma taisīšanas brīdi Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu bija izpildījis, neatceļ iepriekšējā soda juridiskās sekas, jo jaunais tīšais noziedzīgais nodarījums izdarīts nosacītas notiesāšanas pārbaudes laikā.

[10.2] Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka šajā krimināllietā noziedzīgus nodarījumus apsūdzētais /pers. D/ izdarījis 2020.gada 6.jūnijā un 15.jūnijā.

Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija notiesājošais spriedums stājās spēkā 2020.gada 14.jūnijā.

Secināms, ka noziedzīgais nodarījums 2020.gada 15.jūnijā izdarīts nosacīta brīvības atņemšanas soda pārbaudes termiņa laikā.

[10.3] Līdz ar to Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka sods /pers. D/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc vairākiem spriedumiem, spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma neizciesto brīvības atņemšanas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta 1.[1]daļas 1.punktu, nosakot sodu pēc vairākiem spriedumiem, sodam pievieno ne mazāk kā vienu trešdaļu no neizciestā soda, ja jaunais noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tiesas noteiktajā pārbaudes laikā.

[11] Ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 2.jūnija spriedumu /pers. D/ notiesāts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, 55.panta ar brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu. Ar Zemgales apgabaltiesas 2021.gada 24.septembra spriedumu šis spriedums atcelts daļā par Krimināllikuma 55.panta piemērošanu pie soda noteikšanas, pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts un stājies spēkā 2021.gada 8.oktobrī.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka galīgais sods /pers. D/ būtu nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc spriedumu kopības, jo apsūdzētais abus noziedzīgus nodarījumus ir izdarījis pirms Zemgales rajona tiesas 2021.gada 2.jūnija sprieduma stāšanās spēkā, taču konkrētajā gadījumā atzīst to par neiespējamu, jo Krimināllikuma 50.panta piektā daļā noteic, ka šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma, taču lietā nav nekādu ziņu par /pers. D/ pēc iepriekšējā sprieduma izciesto sodu vai soda daļu, kas būtu ieskaitāms soda termiņā.

Ne kriminālprocesā, ne arī prokurora apelācijas protestā nav pamatojuma un nav ziņu, vai soda izciešana vispār ir vai nav uzsākta, līdz ar to Zemgales apgabaltiesa atzīst par nepietiekamu informāciju, lai varētu noteikt /pers. D/ galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc spriedumu kopības, - tas būs izdarāms pēc sprieduma stāšanās spēkā Krimināllprocesa likuma 61.nodaļas kārtībā.

[12] Pārējā daļā Zemgales rajona tiesas spriedums kā likumīgs un pamatots atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz teikto, vadoties no Krimināllprocesa likuma 563.panta 1.[1]daļas 2.punkta, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

Zemgales rajona tiesas 2021.gada 20.oktobra spriedumu atcelt daļā par /pers. D/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteikto galīgo sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu /pers. D/ galīgo sodu pēc spriedumu kopības noteikt, šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot pēc Zemgales rajona tiesas 2020.gada 3.jūnija sprieduma neizciesto sodu, brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales apgabaltiesā. Pilns spriedums pieejams no 2022.gada 22.februāra.

Tiesnese referente D.Skrauple

Tiesneši I.Akmeņlauka

R.Rinčs